

Bruselj, 2. avgust 2016
(OR. en)

9787/16

Medinstitucionalna zadeva:
2016/0112 (NLE)

COASI 118
ASIE 43
NZ 3
POLGEN 48

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: Partnerski sporazum o odnosih in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Novo Zelandijo na drugi strani

PARTNERSKI SPORAZUM
O ODNOSIH IN SODELOVANJU
MED EVROPSKO UNIJO
IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
TER NOVO ZELANDIJO NA DRUGI STRANI

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija)

in

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANIJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA,

države članice Evropske unije, v nadaljnjem besedilu: države članice,

na eni strani ter

NOVA ZELANDIJA

na drugi strani,

(v nadaljnjem besedilu: pogodbenici), STA SE –

OB UPOŠTEVANJU skupnih vrednot ter tesnih zgodovinskih, političnih, gospodarskih in kulturnih vezi;

POZDRAVLJAJOČ doseženi napredek pri razvoju vzajemno koristnega razmerja od sprejetja Skupne izjave o odnosih in sodelovanju med Evropsko unijo in Novo Zelandijo 21. septembra 2007;

OB PONOVNI POTRDITVI zavezanosti namenom in načelom Ustanovne listine Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: Listina ZN) ter krepitvi vloge Združenih narodov (ZN);

OB PONOVNI POTRDITVI zavezanosti demokratičnim načelom in človekovim pravicam, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, ter načelom pravne države in dobrega javnega upravljanja;

OB PRIZNAVANJU posebne zavezanosti vlade Nove Zelandije načelom Pogodbe iz Waitangija;

OB POU DARJANJU celovitosti svojih odnosov in pomena zagotavljanja skladnega okvira za spodbujanje razvoja teh odnosov;

OB IZRAŽANJU skupne volje, da svoje odnose nadgradita v okrepljeno partnerstvo;

OB POTRDITVI skupne želje, da okrepita in nadalje razvijata politični dialog in sodelovanje;

ODLOČENI, da bosta utrdili, poglobili in diverzificirali sodelovanje na področjih skupnega interesa na dvostranski, regionalni in globalni ravni v skupno korist;

OB PRIZNAVANJU potrebe po okrepljenem sodelovanju na področju pravosodja, svobode in varnosti;

OB PRIZNAVANJU želje po spodbujanju gospodarske, socialne in okoljske razsežnosti trajnostnega razvoja;

OB NADALJNJEM PRIZNAVANJU skupnega interesa za spodbujanje vzajemnega razumevanja in močnih medčloveških povezav, tudi prek turizma, vzajemnih dogovorov, ki mladim ljudem omogočajo obisk drugih držav, kjer lahko tudi delajo in študirajo, ter drugih kratkotrajnih obiskov;

OB PONOVNI POTRDITVI močne zavezanosti spodbujanju gospodarske rasti, globalnega gospodarskega upravljanja, finančne stabilnosti in učinkovitega večstranskega sodelovanja;

OB PONOVNI POTRDITVI zavezanosti sodelovanju pri spodbujanju mednarodnega miru in varnosti;

NA PODLAGI sporazumov, ki sta jih sklenili Unija in Nova Zelandija, zlasti v zvezi s kriznim upravljanjem, znanostjo in tehnologijo, zračnim prevozom, postopki ugotavljanja skladnosti in sanitarnimi ukrepi;

OB UGOTAVLJANJU, da v primeru, ko se pogodbenici odločita, da v okviru tega sporazuma skleneta posebne sporazume na področju svobode, varnosti in pravice, ki naj bi jih Unija sklenila na podlagi naslova V tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije, določbe takih prihodnjih posebnih sporazumov ne bi zavezovale Združenega kraljestva in/ali Irske, razen če Unija skupaj z Združenim kraljestvom in/ali Irsko glede na njune prejšnje dvostranske odnose Novo Zelandijo uradno obvesti, da sta Združeno kraljestvo in/ali Irska postala zavezana takim sporazumom kot del Unije v skladu s Protokolom št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije. Podobno velja, da vsi naknadni notranji ukrepi Unije, ki bi bili sprejeti v skladu z zgoraj omenjenim naslovom V, Združenega kraljestva in/ali Irske ne bi zavezovali k izvajanju tega sporazuma, razen če uradno sporočita, da želita sodelovati pri takšnih ukrepih ali jih sprejeti v skladu s Protokolom št. 21. Prav tako se ugotavlja, da bi taki prihodnji sporazumi ali naknadni notranji ukrepi Unije spadali na področje uporabe Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen navedenima pogodbama –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 1

Namen sporazuma

Namen tega sporazuma je okrepiti partnerstvo med pogodbenicama ter poglobiti in spodbujati sodelovanje v zadevah skupnega interesa, ki odraža skupne vrednote in načela, tudi z okrepitevijo dialoga na visoki ravni.

ČLEN 2

Podlaga za sodelovanje

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost demokratičnim načelom, človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam ter pravni državi in dobremu javnemu upravljanju.

Spoštovanje demokratičnih načel ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih relevantnih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, ter spoštovanje načela pravne države je temelj notranje in mednarodne politike obeh pogodbenic in predstavlja pomemben del tega sporazuma.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost Listini ZN in skupnim vrednotam, ki so izražene v njej.
3. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost spodbujanju trajnostnega razvoja in rasti v vseh njihovih razsežnostih, prispevanju k doseganju mednarodno dogovorjenih razvojnih ciljev in sodelovanju pri obravnavi svetovnih okoljskih izzivov, vključno s podnebnimi spremembami.
4. Pogodbenici poudarjata skupno zavezanost celovitosti svojih dvostranskih odnosov ter širitvi in poglobljanju teh odnosov, tudi prek sklepanja posebnih sporazumov ali dogovorov.
5. Izvajanje tega sporazuma temelji na načelih dialoga, vzajemnega spoštovanja, enakovrednega partnerstva, soglasja in spoštovanja mednarodnega prava.

ČLEN 3

Dialog

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili redni dialog na vseh področjih, ki jih zajema ta sporazum, da bi tako izpolnili njegov namen.
2. Dialog med pogodbenicama poteka prek stikov, izmenjav in posvetovanj na vseh ravneh, predvsem pa v naslednjih oblikah:
 - (a) srečanja na ravni voditeljev, ki potekajo redno, kadar pogodbenici menita, da je to potrebno,

- (b) posvetovanja in obiski na ministrski ravni, ki so organizirani, kadar in kjer se dogovorita pogodbenici,
- (c) posvetovanja na ravni zunanjih ministrov, ki potekajo redno, po možnosti letno,
- (d) sestanki na ravni visokih uradnikov za posvetovanja o vprašanjih skupnega interesa ali informativni sestanki in sodelovanje pri pomembnejših domačih ali mednarodnih dogodkih;
- (e) sektorski dialogi o vprašanjih skupnega interesa ter
- (f) izmenjave delegacij med Evropskim parlamentom in parlamentom Nove Zelandije.

ČLEN 4

Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah

Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali in si pri tem izmenjevali mnenja o vprašanjih politik skupnega interesa ter si po potrebi izmenjevali informacije o stališčih v regionalnih in mednarodnih forumih in organizacijah.

NASLOV II

POLITIČNI DIALOG IN SODELOVANJE PRI ZUNANJEPOLITIČNIH IN VARNOSTNIH VPRAŠANJIH

ČLEN 5

Politični dialog

Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili redni politični dialog na vseh ravneh, zlasti za obravnavo vprašanj skupnega pomena, ki so zajeta v tem naslovu, in okrepitev skupnega pristopa k mednarodnim zadevam. Pogodbenici soglašata, da izraz „politični dialog“ v tem naslovu pomeni formalne in neformalne izmenjave in posvetovanja na vseh ravneh upravljanja.

ČLEN 6

Zavezanost demokratičnim načelom, človekovim pravicam in pravni državi

Za spodbujanje skupne zavezanosti demokratičnim načelom, človekovim pravicam in pravni državi pogodbenici soglašata, da bosta:

- (a) spodbujali temeljna načela v zvezi z demokratičnimi vrednotami, človekovimi pravicami in pravno državo, tudi na multilateralnih forumih, ter

- (b) sodelovali pri dejanskem spodbujanju demokratičnih načel, človekovih pravic in pravne države, tudi v tretjih državah, in jih po potrebi koordinirali.

ČLEN 7

Obvladovanje kriz

Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost spodbujanju mednarodnega miru in varnosti, med drugim tudi prek sporazuma med Novo Zelandijo in Evropsko unijo o vzpostavitvi okvira za sodelovanje Nove Zelandije pri operacijah Evropske unije za krizno upravljanje, ki je bil podpisan 18. aprila 2012 v Bruslju.

ČLEN 8

Preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje

1. Pogodbenici menita, da širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev, tako med državnimi kakor nedržavnimi akterji, predstavlja eno od najresnejših groženj mednarodnemu miru in varnosti. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost izpolnjevanju svojih obveznosti na podlagi mednarodnih pogodb in sporazumov o razoroževanju in neširjenju orožja ter drugih relevantnih mednarodnih obveznosti ter njihovemu popolnemu izvajanju na nacionalni ravni. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev. Pogodbenici soglašata, da je ta določba bistven element tega sporazuma.

2. Nadalje pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev tako, da bosta:
 - (a) po potrebi sprejeli ukrepe za podpis in ratifikacijo vseh drugih relevantnih mednarodnih instrumentov ali za pristop k njim ter za njihovo popolno izvajanje;
 - (b) vzdrževali učinkovit sistem za nadzor nacionalnega izvoza, s pomočjo katerega se bosta nadzorovala izvoz in tranzit blaga, povezanega z orožjem za množično uničevanje, vključno z nadzorom končne uporabe orožja za množično uničevanje v zvezi s tehnologijami z dvojno rabo, in del katerega so tudi učinkovite sankcije za kršitve nadzora izvoza.
3. Pogodbenici soglašata, da bosta vzpostavili reden politični dialog o teh vprašanjih.

ČLEN 9

Osebno in lahko orožje

1. Pogodbenici se zavedata, da nedovoljena proizvodnja, prenos in dajanje v obtok osebnega in lahkega orožja, vključno s strelivom zanj, ter pretirano kopičenje, slabo upravljanje, neustrezno zavarovane zaloge in nenadzorovano širjenje tega orožja še naprej resno ogrožajo mednarodni mir in varnost.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost upoštevanju in popolnemu izvajanju svojih obveznosti v zvezi z obravnavanjem vseh vidikov nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem, vključno s strelivom zanj, v skladu z veljavnimi mednarodnimi sporazumi in resolucijami Varnostnega sveta ZN ter svoje zaveze v okviru drugih mednarodnih instrumentov, ki se uporabljajo na tem področju, kot je Akcijski program ZN za preprečevanje vseh vidikov nezakonitega trgovanja z osebnim in lahkim orožjem, boj proti njim in njihovo izkoreninjenje.

3. Pogodbenici se zavezujeta sodelovanju ter zagotavljanju usklajevanja in dopolnjevanja pri svojem boju proti nezakoniti trgovini z osebnim in lahkim orožjem, vključno s strelivom zanj, na svetovni, regionalni, podregionalni in nacionalni ravni ter soglašata, da bosta vzpostavili redni politični dialog o teh vprašanjih.

ČLEN 10

Mednarodno kazensko sodišče

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta, da najhujša kazniva dejanja, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, ne bi smela ostati nekaznovana, in da bi bilo treba njihov pregon zagotoviti z ukrepi na bodisi nacionalni bodisi mednarodni ravni, tudi z vključitvijo Mednarodnega kazenskega sodišča.

2. Pri spodbujanju krepitve miru in mednarodnega pravosodja pogodbenici ponovno potrjujeta svojo odločenost, da bosta:

(a) sprejeli ukrepe za izvajanje Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (v nadaljnjem besedilu: Rimski statut) in po potrebi z njim povezanih instrumentov,

- (b) izmenjevali izkušnje z regionalnimi partnerji pri sprejemanju pravnih prilagoditev, ki so potrebne za ratifikacijo in izvajanje Rimskega statuta, ter
- (c) sodelovali, da bi dosegli cilj univerzalnosti in celovitosti Rimskega statuta.

ČLEN 11

Sodelovanje na področju boja proti terorizmu

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomen boja proti terorizmu in polnega spoštovanja pravne države, mednarodnega prava, zlasti Listine ZN in relevantnih resolucij VS ZN, prava človekovih pravic, begunskega prava in mednarodnega humanitarnega prava.
2. V tem okviru in ob upoštevanju globalne protiteroristične strategije ZN, ki je vključena v Resolucijo Generalne skupščine ZN št. 60/288 z dne 8. septembra 2006, pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri preprečevanju in zatiranju terorizma, in sicer:
 - (a) v okviru polnega izvajanja resolucij VS ZN št. 1267, 1373 in 1540 ter drugih veljavnih resolucij ZN in mednarodnih instrumentov;
 - (b) z izmenjavo informacij o terorističnih skupinah in njihovih podpornih mrežah v skladu z veljavnim mednarodnim in nacionalnim pravom;

- (c) z izmenjavo stališč o:
 - (i) sredstvih in načinih boja proti terorizmu, vključno na tehničnih področjih in pri usposabljanju
 - (ii) preprečevanju terorizma ter
 - (iii) dobrih praksah v zvezi z varstvom človekovih pravic v boju proti terorizmu;
 - (d) s sodelovanjem, ki bo utrdilo mednarodno soglasje o boju proti terorizmu in njegov normativni okvir, ter prizadevanjem za čim prejšnji dogovor o splošni konvenciji o mednarodnem terorizmu, ki bo dopolnila obstoječe instrumente ZN za boj proti terorizmu, ter
 - (e) s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ZN za učinkovito izvajanje Globalne strategije ZN za boj proti terorizmu z vsemi primernimi sredstvi.
3. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost mednarodnim standardom, ki jih je določila Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF) za boj proti financiranju terorizma.
4. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost sodelovanju, da bi drugim državam, ki potrebujejo vire in strokovno znanje za preprečevanje terorističnih dejavnosti in odgovor nanje, zagotovili pomoč pri izgradnji zmogljivosti na področju boja proti terorizmu, tudi v okviru svetovnega foruma za boj proti terorizmu.

NASLOV III

SODELOVANJE NA PODROČJU SVETOVNEGA RAZVOJA IN HUMANITARNE POMOČI

ČLEN 12

Razvoj

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost podpori trajnostnega razvoja v državah v razvoju, da bi zmanjšali revščino in prispevali k varnejšemu, pravičnejšemu in uspešnejšemu svetu.
2. Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja, da bi zagotovili večji učinek, doseg in vpliv razvojnih dejavnosti, tudi v Pacifiku.
3. V ta namen pogodbenici soglašata, da bosta:
 - (a) izmenjevali mnenja in po potrebi usklajevali stališča o razvojnih vprašanjih v regionalnih in mednarodnih forumih za spodbujanje vključujoče in trajnostne rasti za človekov razvoj ter
 - (b) izmenjevali informacije o svojih razvojnih programih in po potrebi usklajevali prizadevanja v državi, da bi povečali njihov učinek na trajnostni razvoj in izkoreninjenje revščine.

ČLEN 13

Humanitarna pomoč

Pogodbenici ponovno potrjujeta skupno zavezanost humanitarni pomoči in si po potrebi prizadevata za usklajene odzive.

NASLOV IV

SODELOVANJE NA PODROČJU GOSPODARSKIH IN TRGOVINSKIH ZADEV

ČLEN 14

Dialog o gospodarskih, trgovinskih in naložbenih zadevah

1. Pogodbenici sta zavezani dialogu in sodelovanju na področjih, povezanih z gospodarstvom, trgovino in naložbami, da bi spodbujali dvostransko trgovino in naložbene tokove. Hkrati pogodbenici ob priznavanju pomena teh prizadevanj prek na pravilih temelječega večstranskega trgovinskega sistema potrjujeta zavezanost sodelovanju v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO), da bi dosegli nadaljnjo liberalizacijo trgovine.
2. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali izmenjavo informacij in izkušenj o makroekonomskih politikah in trendih, vključno z izmenjavo informacij o usklajevanju ekonomskih politik v okviru regionalnega gospodarskega sodelovanja in povezovanja.

3. Pogodbenici razvijata vsebinski dialog za spodbujanje trgovine z blagom, vključno s kmetijstvom in drugimi primarnimi proizvodi, surovinami, končnimi izdelki in proizvodi z dodano vrednostjo. Pogodbenici priznavata, da je pregleden tržni pristop najboljši način za vzpostavitev okolja, ki je ugodno za naložbe v proizvodnjo takih proizvodov in trgovino z njimi ter spodbuja učinkovito dodeljevanje in uporabo takih naložb.
4. Pogodbenici razvijata vsebinski dialog za spodbujanje dvostranske trgovine s storitvami ter izmenjavo informacij in izkušenj o svojih nadzornih okvirih. Pogodbenici soglašata tudi, da bosta krepili sodelovanje za izboljšanje računovodskih, revizijskih, nadzornih in regulativnih sistemov v bančništvu, zavarovalništvu in drugih delih finančnega sektorja.
5. Pogodbenici spodbujata razvoj privlačnega in stabilnega okolja za vzajemne naložbe prek dialoga, namenjenega boljšemu vzajemnemu razumevanju in sodelovanju pri naložbenih vprašanjih, preučevanju mehanizmov za olajševanje naložbenih tokov ter spodbujanju stabilnih, preglednih in odprtih pravil za vlagatelje.
6. Pogodbenici se obveščata o razvoju dvostranske in mednarodne trgovine, naložbah in vidikih drugih politik, povezanih s trgovino, vključno s svojima politikama pristopa k sporazumom o prosti trgovini ter agendi in regulativnih vprašanjih zadevnih sporazumov o prosti trgovini, s potencialnim vplivom na dvostransko trgovino in naložbe.
7. Tak dialog o sodelovanju o trgovini in naložbah med drugim poteka prek:
 - (a) letnega dialoga o trgovinski politiki na ravni visokih uradnikov, ki jih dopolnjujejo ministrska srečanja o trgovini, če se pogodbenici tako odločita;

- (b) letnega dialoga o trgovini s kmetijskimi proizvodi ter
- (c) drugih sektorskih izmenjav, če se pogodbenici tako odločita.

8. Pogodbenici se zavezujeta sodelovanju pri zagotavljanju pogojev za obsežnejšo trgovino in naložbe med seboj ter njihovo spodbujanje, tudi prek pogajanj o novih sporazumih, če je to izvedljivo.

ČLEN 15

Sanitarna in fitosanitarna vprašanja

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na sanitarnem in fitosanitarnem področju v okviru Sporazuma STO o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, Komisije za Codex Alimentarius, Svetovne organizacije za zdravje živali ter relevantnih mednarodnih in regionalnih organizacij, ki delujejo v okviru Mednarodne konvencije o varstvu rastlin. Namen takega sodelovanja je spodbujanje vzajemnega razumevanja sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov pogodbenic ter olajševanje trgovine med njima, vključuje pa lahko:

- (a) izmenjavo informacij;
- (b) uporabo uvoznih zahtev za celotno ozemlje druge pogodbenice;

- (c) preverjanje v celoti ali delno sistemov za inšpekcije in certificiranje, ki jih izvajajo organi druge pogodbenice, v skladu z relevantnimi mednarodnimi standardi Codex Alimentarius, Svetovne organizacije za zdravje živali in Mednarodne konvencije o varstvu rastlin za ocenjevanje takih sistemov ter
- (d) ugotavljanje območij, prostih škodljivih organizmov in bolezni, ter območij, na katerih škodljivi organizmi ali bolezni niso močno razširjeni.

2. V ta namen se pogodbenici zavezujeta, da bosta v celoti izkoristili obstoječe instrumente, na primer sporazum med Evropsko skupnostjo in Novo Zelandijo o sanitarnih ukrepih, ki veljajo za trgovino z živimi živalmi in živalskimi proizvodi, podpisan 17. decembra 1996 v Bruslju, ter sodelovali na ustreznih dvostranskih forumih o drugih sanitarnih in fitosanitarnih vprašanjih, ki jih navedeni sporazum ne zajema.

ČLEN 16

Dobrobit živali

Pogodbenici tudi ponovno potrjujeta pomen nadaljnjega vzajemnega razumevanja in sodelovanja na področju dobrobiti živali, ter si bosta še naprej izmenjevali informacije in sodelovali v okviru foruma Evropske komisije in pristojnih organov Nove Zelandije za dobrobit živali ter sodelovali na tem področju v okviru Svetovne organizacije za zdravje živali.

ČLEN 17

Tehnične ovire v trgovini

1. Pogodbenici se strinjata, da je večja usklajenost standardov, tehničnih predpisov in postopkov ugotavljanja skladnosti ključnega pomena pri olajševanju trgovine z blagom.
2. Pogodbenici prepoznavata skupni interes za zmanjšanje tehničnih ovir v trgovini in v ta namen soglašata, da bosta sodelovali v okviru Sporazuma STO o tehničnih ovirah v trgovini in Sporazuma o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti med Evropsko skupnostjo in Novo Zelandijo, podpisanega 25. junija 1998 v Wellingtonu.

ČLEN 18

Politika konkurence

Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost spodbujanju konkurence v gospodarskih dejavnostih prek svojih zakonov in predpisov na področju konkurence. Pogodbenici soglašata, da si bosta izmenjevali informacije o politiki konkurence in povezanih vprašanjih ter spodbujali sodelovanje med svojimi organi za konkurenco.

ČLEN 19

Javna naročila

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost odprtim in preglednim postopkom javnega naročanja, ki v skladu z njunimi mednarodnimi obveznostmi spodbujajo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno, konkurenčne trge in nediskriminatorne nabavne postopke, s čimer spodbujajo tudi trgovino med pogodbenicama.
2. Pogodbenici soglašata, da bosta še okrepili posvetovanja, sodelovanje ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks na področju javnega naročanja v zadevah skupnega interesa, vključno s svojima regulativnima okvirjema.
3. Pogodbenici soglašata, da bosta proučili možnosti za nadaljnje spodbujanje vzajemnega dostopa do svojih trgov javnih naročil ter izmenjevali stališča o ukrepih in praksah, ki bi lahko negativno vplivali na trgovino javnih naročil med njima.

ČLEN 20

Surovine

1. Pogodbenici bosta na zahtevo katere koli od njiju spodbujali sodelovanje o vprašanjih v zvezi s surovinami prek dvostranskega dialoga ali znotraj relevantnih večstranskih okolij in mednarodnih institucij. Namen tega sodelovanja je zlasti odstranjevanje ovir v trgovini s surovinami, krepitev na pravih temelječega globalnega okvira za trgovino s surovinami ter spodbujanje preglednosti na globalnih trgih surovin.

2. Sodelovanje lahko med drugim vključuje:
 - (a) ponudbo in povpraševanje, dvostransko trgovino in naložbena vprašanja ter interesna vprašanja na področju mednarodne trgovine,
 - (b) tarifne in netarifne ovire za surovine, povezane storitve in naložbe,
 - (c) regulativna okvira pogodbenic ter
 - (d) dobre prakse v zvezi s trajnostnim razvojem rudarstva, vključno s politiko glede mineralov, načrtovanjem rabe tal in postopki izdaje dovoljenj.

ČLEN 21

Intelektualna lastnina

1. Pogodbenici ponovno poudarjata pomen svojih pravic in obveznosti glede pravic intelektualne lastnine, vključno z avtorskimi in povezanimi pravicami, blagovnimi znamkami, geografskimi označbami, modeli in patenti, ter njihovega uveljavljanja, v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi, ki se jih držita.
2. Pogodbenici soglašata, da si bosta izmenjevali informacije in izkušnje o vprašanjih intelektualne lastnine, med drugim o:
 - (a) izvajanju, spodbujanju, razširjanju, racionalizaciji, upravljanju, usklajevanju, varstvu in učinkovitem uveljavljanju pravic intelektualne lastnine;

- (b) preprečevanju kršitve pravic intelektualne lastnine;
 - (c) boju proti ponarejanju in piratstvu prek ustreznih oblik sodelovanja ter
 - (d) delovanju organov, odgovornih za varstvo in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine.
3. Pogodbenici soglašata, da si bosta izmenjevali informacije in spodbujali dialog o varstvu genskih virov, tradicionalnega znanja in folklore.

ČLEN 22

Carine

1. Pogodbenici spodbujata sodelovanje na področju carinskih zadev, vključno z olajševanjem trgovine, da bi nadalje poenostavili in uskladili carinske postopke ter spodbujali skupne ukrepe v okviru ustreznih mednarodnih pobud.
2. Brez poseganja v druge oblike sodelovanja, ki jih določa ta sporazum, pogodbenici proučita možnost sprejetja instrumentov za carinsko sodelovanje in vzajemno upravno pomoč v carinskih zadevah.

ČLEN 23

Sodelovanje v davčnih zadevah

1. Pogodbenici priznavata načela dobrega upravljanja na davčnem področju, tj. preglednost, izmenjavo informacij in pošteno davčno konkurenco, ter se zavezujeta njihovem uresničevanju, da bi tako ob upoštevanju potrebe po razvoju ustreznega regulativnega okvira okrepili in razvijali gospodarske dejavnosti.
2. V ta namen bosta pogodbenici v skladu s svojimi pristojnostmi izboljšali mednarodno sodelovanje na davčnem področju, poenostavili pobiranje zakonitih davčnih prihodkov in razvili ukrepe za učinkovito izvajanje načel dobrega upravljanja iz odstavka 1.

ČLEN 24

Preglednost

Pogodbenici priznavata pomen preglednosti in ustreznih postopkov pri izvajanju svojih zakonov in drugih predpisov na področju trgovine, zato ponovno potrjujeta svoje zaveze iz sporazumov STO, vključno s členom X Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994 in člena III Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami.

ČLEN 25

Trgovina in trajnostni razvoj

1. Pogodbenici priznavata prispevek k cilju trajnostnega razvoja, ki je mogoč z medsebojnim spodbujanjem trgovinske in okoljske politike ter politike trga dela ter ponovno potrjujeta zavezanost spodbujanju svetovne in dvostranske trgovine in naložb na način, ki pripeva k temu cilju.
2. Pogodbenici priznavata pravico vsake od njiju, da določi svojo lastno stopnjo varstva okolja in delavcev ter sprejme ali spremeni zakone in politike v skladu s svojo zavezanostjo mednarodno priznanim standardom in sporazumom.
3. Pogodbenici priznavata, da spodbujanje trgovine ali naložb z zniževanjem ali ponujanjem nižje ravni varstva, kot ga določa nacionalna okoljska in delovna zakonodaja, ni primerno. Pogodbenici prav tako priznavata, da okoljske in delovne zakonodaje, politik in praks ni primerno izrabljati za zaščito trgovine.
4. Pogodbenici si izmenjujeta informacije in izkušnje o svojih ukrepih za spodbujanje skladnosti in vzajemne podpore med trgovinskimi, socialnimi in okoljskimi cilji, tudi na področjih, kot so socialna odgovornost podjetij, okoljsko blago in storitve, okolju prijazni izdelki in tehnologije ter sistemi zagotavljanja trajnosti, pa tudi o drugih vidikih iz naslova VIII, okrepili pa bosta tudi dialog in sodelovanje pri vprašanjih trajnostnega razvoja, ki se lahko pojavijo v okviru trgovinskih odnosov.

ČLEN 26

Dialog s civilno družbo

Pogodbenici spodbujata dialog med vladnimi in nevladnimi organizacijami, kot so sindikati, delodajalci, poslovna združenja in gospodarske zbornice, da bi spodbujali trgovino in naložbe na področjih skupnega interesa.

ČLEN 27

Poslovno sodelovanje

Pogodbenici spodbujata močnejše sodelovanje med podjetji ter povezave med vlado in podjetji prek dejavnosti, ki vključujejo podjetja, tudi v okviru azijsko-evropskega srečanja.

To sodelovanje je namenjeno zlasti izboljšanju konkurenčnosti malih in srednjih podjetij.

ČLEN 28

Turizem

Pogodbenici ob priznavanju vrednosti turizma pri poglobljanju vzajemnega razumevanja in naklonjenosti med prebivalci Unije in Nove Zelandije ter gospodarskih koristi, ki izhajajo iz povečanja obsega turizma, soglašata, da bosta sodelovali, da bi povečali obseg turizma med Unijo in Novo Zelandijo.

NASLOV V

SODELOVANJE NA PODROČJU PRAVOSODJA, SVOBODE IN VARNOSTI

ČLEN 29

Pravno sodelovanje

1. Pogodbenici soglašata, da bosta razvili sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah, predvsem glede pogajanj, ratifikacije in izvajanja večstranskih konvencij o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah ter zlasti Konvencije haške konference o mednarodnem zasebnem pravu na področju mednarodnega pravnega sodelovanja in sodnih postopkov ter zaščite otrok.

2. Kar zadeva pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, pogodbenici še naprej sodelujeta v zadevah vzajemne pravne pomoči v skladu z relevantnimi mednarodnimi instrumenti.

To lahko po potrebi vključuje pristop k relevantnim instrumentom ZN in njihovo izvajanje. Po potrebi lahko vključuje tudi podporo relevantnim instrumentom Sveta Evrope ter sodelovanje med pristojnimi organi Nove Zelandije in Eurojustom.

ČLEN 30

Sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj

Pogodbenici se strinjata, da bosta vzpostavili sodelovanje med organi, agencijami in službami za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter prispevali k onemogočanju in odstranjevanju groženj mednarodnega kriminala in terorističnih groženj, ki so skupne obema. Sodelovanje med organi, agencijami in službami za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj je lahko v obliki medsebojne pomoči pri preiskavah, izmenjevanja preiskovalnih tehnik, skupnega izobraževanja in usposabljanja osebja za kazenski pregon in drugih vrst skupnih dejavnosti in pomoči, kot se o njih vzajemno dogovorita pogodbenici.

ČLEN 31

Boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji

1. Pogodbenici ponovno poudarjata zavezanost sodelovanju pri preprečevanju in boju proti mednarodnemu organiziranemu gospodarskemu in finančnemu kriminalu, korupciji, ponarejanju in nezakonitim transakcijam, in sicer s popolnim spoštovanjem veljavnih vzajemnih mednarodnih obveznosti na tem področju, vključno z učinkovitim sodelovanjem pri izterjavi materialnih ali finančnih sredstev, ki izvirajo iz korupcijskih dejanj.
2. Pogodbenici spodbujata izvajanje Konvencije ZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, ki je bila sprejeta 15. novembra 2000.
3. Pogodbenici spodbujata tudi izvajanje Konvencije ZN proti korupciji, ki je bila sprejeta 31. oktobra 2002, ob upoštevanju načel preglednosti in udeležnosti civilne družbe.

ČLEN 32

Boj proti prepovedanim drogam

1. Pogodbenici sodelujeta v mejah svojih pooblastil in pristojnosti, da bi zagotovili uravnotežen in celovit pristop k vprašanju, ki so povezana z drogami.

2. Pogodbenici sodelujeta pri uničevanju mednarodnih kriminalnih mrež, vpletenih v nedovoljen promet z drogami, med drugim prek izmenjave informacij, usposabljanja ali izmenjave dobrih praks, vključno s posebnimi preiskovalnimi tehnikami. Posebna pozornost je namenjena preprečevanju prodiranja kriminalcev v zakonite gospodarske dejavnosti.

ČLEN 33

Boj proti kibernetški kriminaliteti

1. Pogodbenici krepiata sodelovanje za preprečevanje visokotehnoloških, kibernetških in elektronskih kaznivih dejanj ter distribucije nezakonitih vsebin prek interneta, vključno s terorističnimi vsebinami in vsebinami, povezanimi s spolno zlorabo otrok, ter boj proti njim, in sicer z izmenjavo informacij in praktičnih izkušenj v skladu s svojima nacionalnima zakonodajama ter mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic.

2. Pogodbenici si izmenjujeta informacije na področju izobraževanja in usposabljanja preiskovalcev kibernetške kriminalitete, preiskovanja kibernetške kriminalitete in digitalne sodne medicine.

ČLEN 34

Boj proti pranju denarja in financiranju terorizma

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta potrebo po sodelovanju pri preprečevanju uporabe svojih finančnih sistemov za pranje dohodkov iz vseh kaznivih dejanj, vključno z nedovoljenim prometom z drogami, korupcijo ter financiranjem terorizma in boju proti njemu. To sodelovanje zajema tudi izterjavo materialnih ali finančnih sredstev, ki izvirajo iz kaznivih dejanj.

2. Pogodbenici si izmenjujeta relevantne informacije v okviru svojih zakonodaj in izvajata ustrezne ukrepe za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma v skladu s standardi, ki so jih sprejeli ustrezni mednarodni organi, delujoči na tem področju, na primer FATF.

ČLEN 35

Migracije in azil

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost sodelovanju in izmenjavi mnenj na področju migracij, vključno z nezakonitim priseljevanjem, trgovine z ljudmi, azila, integracije, mobilnosti in razvoja delovne sile, vizumov, varnosti dokumentov, biometrije in upravljanja mej.

2. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali, da bi preprečevali in nadzorovali nezakonite imigracije. V ta namen:

- (a) bo Nova Zelandija ponovno sprejela vse svoje državljane, ki se nezakonito zadržujejo na ozemlju države članice, in sicer na zahtevo slednje in brez nadaljnjih formalnosti ter
- (b) bodo vse države članice ponovno sprejele vse svoje državljane, ki se nezakonito zadržujejo na ozemlju Nove Zelandije, in sicer na zahtevo slednje in brez nadaljnjih formalnosti.

V skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi, vključno na podlagi Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisane 7. decembra 1944, bodo države članice in Nova Zelandija svojim državljanom v ta namen zagotovile ustrezne osebne dokumente.

3. Pogodbenici bosta na zahtevo katere koli od njiju proučili možnost sklenitve sporazuma med Novo Zelandijo in Unijo o ponovnem sprejemu v skladu s členom 52(1) tega sporazuma. Navedeni sporazum bo upošteval ustrezno ureditev za državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva.

ČLEN 36

Konzularna zaščita

1. Nova Zelandija soglaša, da lahko diplomatski in konzularni organi katere koli države članice izvajajo konzularno zaščito na Novi Zelandiji v imenu drugih držav članic, ki nimajo stalnega predstavništva na Novi Zelandiji.
2. Unija in države članice soglašajo, da lahko diplomatski in konzularni organi Nove Zelandije izvajajo konzularno zaščito v imenu tretje države, tretje države pa lahko izvajajo konzularno zaščito v imenu Nove Zelandije v delih Unije, kjer Nova Zelandija ali zadevna tretja država nimata stalnega predstavništva.
3. Z odstavkoma 1 in 2 so odpravljene vse zahteve za uradna obvestila ali soglasje, ki bi lahko sicer veljale.
4. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali dialog o konzularnih zadevah med svojimi pristojnimi organi.

ČLEN 37

Varstvo osebnih podatkov

1. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali, da bi poglobili svoj odnos v skladu s sklepom Evropske komisije o ustreznem varstvu osebnih podatkov, ki ga zagotavlja Nova Zelandija, ter zagotovili visoko raven varstva osebnih podatkov v skladu z relevantnimi mednarodnimi instrumenti in standardi, vključno s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) o varstvu zasebnosti in čezmejnem prenosu osebnih podatkov.
2. To sodelovanje lahko med drugim vključuje izmenjavo informacij in strokovnega znanja. Vključuje lahko tudi sodelovanje med regulatornimi organi pogodbenic v telesih, kot sta delovna skupina OECD za varnost in zasebnost v digitalnem gospodarstvu ter globalna mreža za uveljavljanje zasebnosti.

NASLOV VI

SODELOVANJE NA PODROČJU RAZISKAV, INOVACIJ IN INFORMACIJSKE DRUŽBE

ČLEN 38

Raziskave in inovacije

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na področju raziskav in inovacij.

2. Pogodbenici spodbujata, razvijata in pospešujeta sodelovanje na področju raziskav in inovacij v miroljubne namene v podporo ali dopolnilo Sporazumu o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med Evropsko skupnostjo in vlado Nove Zelandije, podpisanim 16. julija 2008 v Bruslju.

ČLEN 39

Informacijska družba

1. Pogodbenici ob priznavanju, da so informacijske in komunikacijske tehnologije ključen element sodobnega življenja in da so bistvenega pomena za gospodarski in družbeni razvoj, soglašata, da si bosta izmenjevali mnenja glede svojih politik na tem področju.
2. Sodelovanje na tem področju bo med drugim usmerjeno na:
 - (a) izmenjavo mnenj o različnih vidikih informacijske družbe, zlasti izgradnji visokohitrostnega širokopasovnega omrežja, politikah in predpisih o elektronskih komunikacijah, vključno z univerzalnimi storitvami, izdajanjem licenc in splošnimi odobritvami, varstvom zasebnosti in osebnih podatkov, e-vlado in odprto upravo, varnostjo na internetu ter neodvisnostjo in učinkovitostjo regulativnih organov,
 - (b) medsebojno povezljivost in interoperabilnost raziskovalnih omrežij ter računalniških in znanstvenih podatkovnih infrastruktur in storitev, tudi v regionalnem okviru,

- (c) standardizacijo, certificiranje in širjenje novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij,
- (d) vidike varnosti, zaupanja in zasebnosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij in storitev, vključno s spodbujanjem spletne varnosti, bojem proti zlorabam informacijskih tehnologij in vsemi oblikami elektronskih medijev ter izmenjavo informacij, ter
- (e) izmenjavo stališč o ukrepih za obravnavo vprašanja stroškov gostovanja v mobilnih telefonskih omrežjih.

NASLOV VII

SODELOVANJE NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA IN KULTURE

TER NEPOSREDNIH MEDČLOVEŠKIH POVEZAV

ČLEN 40

Izobraževanje in usposabljanje

1. Pogodbenici priznavata ključni prispevek izobraževanja in usposabljanja k ustvarjanju kakovostnih delovnih mest in trajnostni rasti za gospodarstvo, ki temelji na znanju, zlasti prek vzgajanja državljanov, ki niso le pripravljene na informirano in učinkovito sodelovanje v demokratičnem življenju, ampak so tudi sposobni reševati probleme in izkoristiti priložnosti, ki jih ponuja globalno povezan svet 21. stoletja. Zato pogodbenici priznavata, da imata skupni interes za sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja.

2. V skladu z vzajemnimi interesi in cilji politik na področju izobraževanja se pogodbenici zavezujeta, da bosta skupaj podpirali ustrezne dejavnosti sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja. To sodelovanje bo zadevalo vse sektorje izobraževanja in lahko vključuje:

- (a) sodelovanje na področju učne mobilnosti posameznikov prek spodbujanja in pospeševanja izmenjave študentov, raziskovalcev, akademskega in upravnega osebja visokošolskih zavodov in profesorjev;
- (b) skupne projekte sodelovanja med ustanovami za izobraževanje in usposabljanje v Uniji in na Novi Zelandiji z namenom spodbujati razvoj učnih načrtov, skupne študijske programe in diplome ter mobilnost zaposlenih in študentov;
- (c) institucionalno sodelovanje, povezave in partnerstva, da bi okrepili izobraževalni element trikotnika znanja ter spodbujali izmenjavo izkušenj in strokovnega znanja, ter
- (d) podporo reformi politike prek študij, konferenc, seminarjev, delovnih skupin, primerjalnih analiz ter izmenjave informacij in dobrih praks, zlasti glede na bolonjski in kopenhavnski proces, ter obstoječih orodij in načel, ki povečujejo preglednost in inovacije v izobraževanju.

ČLEN 41

Sodelovanje na področju kulture in medijev ter avdiovizualnem področju

1. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali tesnejše sodelovanje v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, da bi med drugim povečali vzajemno razumevanje in poznavanje svojih kultur.

2. Pogodbenici si prizadevata sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje kulturnih izmenjav in izvajanje skupnih pobud na različnih kulturnih področjih z uporabo razpoložljivih instrumentov in okvirov za sodelovanje.
3. Pogodbenici si prizadevata spodbujati mobilnost umetnikov, umetnin in drugih predmetov kulturne dediščine med Novo Zelandijo ter Unijo in njenimi državami članicami.
4. Pogodbenici soglašata, da bosta prek dialoga o politiki proučili številne načine, kako je mogoče predmete kulturne dediščine, ki se hranijo izven izvorne države, dati na voljo skupnostim, iz katerih izhajajo.
5. Pogodbenici spodbujata medkulturni dialog med organizacijami civilne družbe in posamezniki iz obeh pogodbenic.
6. Pogodbenici soglašata, da bosta predvsem prek dialoga o politiki sodelovali v relevantnih mednarodnih forumih, zlasti Organizaciji ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), z namenom uresničevanja skupnih ciljev in spodbujanja kulturne raznolikosti, tudi z izvajanjem Konvencije UNESCO o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov.
7. Pogodbenici spodbujata, podpirata in olajšujeta izmenjavo, sodelovanje ter dialog med svojimi institucijami in delavci na avdiovizualnem področju in področju medijev.

ČLEN 42

Neposredne medčloveške povezave

Ob priznavanju pomena neposrednih človeških povezav in njihovega prispevka k spodbujanju razumevanja med Unijo in Novo Zelandijo se pogodbenici strinjata, da bosta po potrebi spodbujali, pospeševali in poglobljali take povezave. Take povezave lahko vključujejo izmenjavo uradnikov in kratkoročna pripravništva za podiplomske študente.

NASLOV VIII

SODELOVANJE NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA, ENERGETIKE IN PROMETA

ČLEN 43

Okolje in naravni viri

1. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri okoljskih vprašanjih, vključno s trajnostnim upravljanjem naravnih virov. Namen takega sodelovanja je spodbujati varstvo okolja in okoljska vprašanja vključiti v relevantne sektorje sodelovanja, tudi na mednarodni in regionalni ravni.

2. Pogodbenici soglašata, da lahko sodelovanje poteka prek dialoga, delavnic, seminarjev, konferenc, programov in projektov sodelovanja, izmenjave informacij, na primer dobrih praks, ter izmenjave strokovnjakov, tudi na dvostranski ali večstranski ravni. Področja in cilji sodelovanja se določijo skupno na zahtevo katere koli od pogodbenic.

ČLEN 44

Izboljševanje in varovanje zdravja ter predpisi na področju zdravstva

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na področju zdravstva, tudi glede na globalizacijo in demografske spremembe. Prizadevata si za spodbujanje sodelovanja ter izmenjave informacij in izkušenj glede:
 - (a) varovanja zdravja,
 - (b) nadzora nalezljivih bolezni (na primer influenza in izbruhi akutnih bolezni) in drugih dejavnosti v okviru mednarodnih zdravstvenih predpisov (2005), vključno z ukrepi na področju pripravljenosti na večje čezmejne grožnje, zlasti načrtovanje pripravljenosti in ocena tveganj,
 - (c) sodelovanja o standardih in ocenjevanja skladnosti za upravljanje regulacije in tveganj zaradi izdelkov (vključno z zdravili in medicinskimi pripomočki),

(d) vprašanj v zvezi z izvajanjem Okvirne konvencije o nadzoru tobaka Svetovne zdravstvene organizacije (STO) ter

(e) vprašanj glede izvajanja globalnega kodeksa ravnanja STO v zvezi z mednarodnim zaposlovanjem zdravstvenih delavcev.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje zaveze k spoštovanju, spodbujanju in učinkovitemu izvajanju, kot je primerno, mednarodno priznanih zdravstvenih praks in standardov.

3. Oblike sodelovanja lahko med drugim vključujejo posebne programe in projekte na podlagi vzajemnega dogovora ter dialog, sodelovanje in pobude o temah skupnega interesa na dvostranski in večstranski ravni.

ČLEN 45

Podnebne spremembe

1. Pogodbenici priznavata, da so podnebne spremembe resen problem na svetovni ravni, ki zahteva skupno ukrepanje v skladu s splošnim ciljem, da se dvig povprečne temperature na svetovni ravni omeji na manj kot 2 °C nad predindustrijsko ravnjo. Pogodbenici v okviru svojih pristojnosti in brez poseganja v razprave na drugih forumih soglašata, da bosta sodelovali na področjih skupnega interesa, med drugim pri:

(a) prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami toplogrednih plinov prek nacionalno ustreznih strategij in ukrepov za ublažitev in prilagoditev, vključno s strategijami zelene rasti;

- (b) zasnovi, izvajanju in delovanju tržnih mehanizmov, zlasti sistemov za trgovanje z emisijami ogljikovega dioksida;
- (c) instrumentih financiranja na področju podnebnih sprememb iz javnega in zasebnega sektorja;
- (d) raziskavah, razvoju in uporabi tehnologije nizkih emisij toplogrednih plinov ter
- (e) spremljanju toplogrednih plinov in analizi njihovih učinkov, po potrebi vključno z razvojem in izvajanjem strategij za prilagajanje.

2. Pogodbenici soglašata, da bosta še naprej sodelovali pri mednarodnem razvoju na tem področju, zlasti kar zadeva prizadevanja za sprejetje novega mednarodnega sporazuma v okviru Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah za obdobje po letu 2020 ter dopolnilne pobude za sodelovanje, ki bi pripomogle k odpravljanju vrzeli pri blaženju podnebnih sprememb pred letom 2020.

ČLEN 46

Obvladovanje tveganj naravnih nesreč in civilna zaščita

Pogodbenici priznavata potrebo po obvladovanju tveganj naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, doma in po svetu. Pogodbenici potrjujeta skupno zavezanost izboljšanju ukrepov za preprečevanje, blaženje, pripravljenost, odzivanje in obnovo, da bi povečali odpornost svoje družbe in infrastrukture ter po potrebi sodelovali na dvostranski in večstranski politični ravni za izboljšanje rezultatov globalnega obvladovanja tveganja nesreč.

ČLEN 47

Energetika

Pogodbenici priznavata pomen energetskega sektorja in vlogo dobro delujočega energetskega trga. Pogodbenici priznavata pomen energije za trajnostni razvoj in gospodarsko rast ter njen prispevek k doseganju mednarodno sprejetih razvojnih ciljev, pa tudi pomen sodelovanja pri obravnavi svetovnih okoljskih izzivov, zlasti podnebnih sprememb. Pogodbenici si v okviru svojih pristojnosti prizadevata za okrepitev sodelovanja na tem področju, da bi:

- (a) razvili politike za krepitev energetske varnosti;
- (b) spodbujali svetovno trgovino in naložbe na področju energetike;
- (c) izboljšali konkurenčnost;
- (d) izboljšali delovanje svetovnih energetskega trgov;
- (e) izmenjevali informacije in izkušnje s politiko prek obstoječih večstranskih energetskega forumov;
- (f) spodbujali uporabo obnovljivih virov energije ter razvoj in uvajanje čistih, raznolikih in trajnostnih energetskega tehnologij, vključno s tehnologijami energije iz obnovljivih virov in energije z nizkimi emisijami;
- (g) dosegli racionalno rabo energije, s pomočjo prispevkov tako na strani oskrbe kot povpraševanja prek spodbujanja energetske učinkovitosti pri proizvodnji, prenosu, distribuciji in končni rabi energije;

- (h) izvajali svoje mednarodne zaveze, da bosta racionalizirali in srednjeročno postopoma odpravili neučinkovite subvencije za fosilna goriva, ki spodbujajo razsipno porabo, ter
- (i) si izmenjevali dobre prakse pri energetskih raziskavah in proizvodnji energije.

ČLEN 48

Promet

1. Pogodbenici sodelujeta na vseh relevantnih področjih prometne politike, vključno s politiko povezanih prevoznih storitev, da bi izboljšali pretok blaga in potnikov, spodbujali pomorsko in letalsko varnost in zaščito in varstvo okolja ter povečali učinkovitost svojih prometnih sistemov.
2. Sodelovanje in dialog med pogodbenicama sta med drugim namenjena pospeševanju:
 - (a) izmenjave informacij o njunih zadevnih politikah in praksah;
 - (b) krepitvi letalskih povezav med Unijo in Novo Zelandijo za:
 - (i) okrepitev dostopa do trga, povečanje priložnosti za naložbe ter liberalizacijo klavzul o lastništvu in nadzoru letalskih prevoznikov v sporazumih o storitvah zračnega prometa v skladu z nacionalno politiko;

- (ii) razširitev in poglobitev regulativnega sodelovanja na področju letalske varnosti in zaščite ter ekonomske ureditve sektorja zračnega prometa; ter
 - (iii) podporo regulativnemu približevanju in odstranjevanju ovir za poslovanje ter sodelovanju pri upravljanju zračnega prometa;
- (c) ciljev neomejenega dostopa do mednarodnih pomorskih trgov in trgovine na podlagi poštene konkurence na komercialni osnovi ter
- (d) vzajemnemu priznavanju vozniških dovoljenj za kopenska motorna vozila.

ČLEN 49

Kmetijstvo, razvoj podeželja in gozdarstvo

1. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali sodelovanje in dialog v kmetijstvu, pri razvoju podeželja in v gozdarstvu.
2. Področja, glede katerih bi lahko razmislili o dejavnostih, med drugim vključujejo kmetijsko politiko, politiko razvoja podeželja, strukturo sektorjev v zvezi s podeželjem in geografske označbe.
3. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali na nacionalni in mednarodni ravni pri trajnostnem gospodarjenju z gozdovi ter povezanih politikah in predpisih, vključno z ukrepi za boj proti nezakoniti sečnji in s tem povezani trgovini, ter pri spodbujanju dobrega upravljanja gozdov.

ČLEN 50

Pomorske zadeve in ribištvo

1. Pogodbenici krepiata dialog in sodelovanje pri zadevah v skupnem interesu na področju ribištva in pomorskih zadev. Pogodbenici si prizadevata za spodbujanje dolgoročnega ohranjanja in trajnostnega upravljanja živih morskih virov, za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova in boj proti njemu ter za izvajanje pristopa k upravljanju na podlagi ekosistema.
2. Pogodbenici lahko sodelujeta in si izmenjujeta informacije v zvezi z ohranjanjem živih morskih virov prek regionalnih organizacij za upravljanje ribištva in večstranskih forumov (ZN, Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo). Pogodbenici sodelujeta zlasti, da bi:
 - (a) prek učinkovitega upravljanja Komisije za ribištvo zahodnega in srednjega Pacifika in na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanj zagotovili dolgoročno ohranjanje in trajnostno rabo izrazito selivskih staležev rib na njihovem celotnem življenjskem območju v zahodnem in osrednjem delu Tihega oceana, vključno s polnim priznanjem, v skladu z relevantnimi konvencijami ZN in drugimi mednarodnimi instrumenti, posebnih zahtev majhnih otoških držav in ozemelj v razvoju, ter z zagotovitvijo preglednega postopka odločanja;
 - (b) zagotovili ohranjanje in racionalno rabo živih morskih virov v okviru Komisije za ohranjanje živih morskih virov na Antarktiki, vključno s prizadevanji za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu na območju, za katerega se uporablja Konvencija o ohranjanju živih morskih virov na Antarktiki;

- (c) zagotovili sprejetje in izvajanje učinkovitih ukrepov za ohranjanje in upravljanje staležev v okviru regionalne organizacije za upravljanje ribištva v južnem Tihem oceanu ter
 - (d) olajšali pristop k regionalnim organizacijam za upravljanje ribištva, če je ena od pogodbenic članica, druga pa želi pristopiti.
3. Pogodbenici sodelujeta, da bi spodbujali celovit pristop k pomorskim zadevam na mednarodni ravni.
4. Pogodbenici vzdržujeta reden dialog, ki poteka enkrat na dve leti, na ravni visokih uradnikov, da bi okrepili dialog in sodelovanje ter izmenjevali informacije in izkušnje o ribiški politiki in pomorskih zadevah.

ČLEN 51

Zaposlovanje in socialne zadeve

1. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na področju zaposlovanja in socialnih zadev, tudi glede na socialno razsežnost globalizacije in demografske spremembe. Prizadevata si za spodbujanje sodelovanja ter izmenjave informacij in izkušenj glede vprašanj s področja zaposlovanja in dela. Področja sodelovanja lahko vključujejo politike zaposlovanja, delovno pravo, vprašanja glede enakosti spolov, nediskriminacijo pri zaposlovanju, socialno vključenost, socialno varnost in politike socialne zaščite, odnose med delodajalci in delojemalci, socialni dialog, vseživljenjski razvoj spretnosti, zaposlovanje mladih, zdravje in varnost pri delu, socialno odgovornost podjetij in dostojno delo.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta, da je treba podpreti proces globalizacije, ki je koristen za vse, ter spodbujati polno in produktivno zaposlenost in dostojno delo kot ključni element trajnostnega razvoja in zmanjševanja revščine. V tem okviru pogodbenici opozarjata na deklaracijo Mednarodne organizacije dela (MOD) o socialni pravičnosti za pravičnejšo globalizacijo.

3. Pogodbenici ponovno potrjujeta zavezanost k spoštovanju, spodbujanju in uresničevanju mednarodno priznanih načel in pravic pri delu, kot so določeni predvsem v Deklaraciji MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu.

4. Oblike sodelovanja lahko med drugim vključujejo posebne programe in projekte na podlagi vzajemnega dogovora ter dialog, sodelovanje in pobude o temah skupnega interesa na dvostranski in večstranski ravni.

NASLOV IX

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLEN 52

Drugi sporazumi in dogovori

1. Pogodbenici lahko ta sporazum dopolnita, tako da skleneta posebne sporazume ali dogovore na katerem koli področju sodelovanja, ki spada na njegovo področje uporabe. Taki posebni sporazumi in dogovori, sklenjeni po podpisu tega sporazuma, so sestavni del celovitih dvostranskih odnosov, kot jih ureja ta sporazum, in del skupnega institucionalnega okvira. Obstoječi sporazumi in dogovori med pogodbenicama niso sestavni del skupnega institucionalnega okvira.

2. Nobena določba tega sporazuma ne vpliva na razlago ali uporabo drugih sporazumov med pogodbenicama, vključno s tistimi iz odstavka 1. Določbe tega sporazuma ne nadomeščajo in nikakor ne vplivajo na reševanje sporov ali določbe o prenehanju iz drugih sporazumov med pogodbenicama.

ČLEN 53

Skupni odbor

1. Pogodbenici s tem sporazumom ustanovita skupni odbor, ki ga sestavljajo njuni predstavniki.
2. V skupnem odboru potekajo posvetovanja za pospešitev izvajanja in spodbujanje splošnih ciljev tega sporazuma ter ohranjanje splošne skladnosti v odnosih med Unijo in Novo Zelandijo.
3. Naloge skupnega odbora so:
 - (a) spodbujanje učinkovitega izvajanja tega sporazuma,
 - (b) spremljanje razvoja celovitega odnosa med pogodbenicama,
 - (c) po potrebi zahtevanje informacij od odborov in drugih organov, ustanovljenih v skladu z drugimi posebnimi sporazumi med pogodbenicama, ki so sestavni del institucionalnega okvira v skladu s členom 52(1), ter upoštevanje kakršnih koli poročil, ki jih ti predložijo,

- (d) izmenjava mnenj in dajanje predlogov glede vprašanj skupnega interesa, vključno s prihodnjimi ukrepi in viri, ki so na voljo za njihovo izvajanje,
- (e) določanje prednostnih nalog glede na namen tega sporazuma,
- (f) iskanje ustreznih metod za preprečevanje težav, ki bi se lahko pojavile na področjih, ki jih zajema ta sporazum,
- (g) prizadevanje za reševanje sporov, ki nastanejo pri uporabi ali razlagi tega sporazuma,
- (h) proučevanje informacij, ki jih predložita pogodbenici v skladu s členom 54, ter
- (i) dajanje priporočil in po potrebi sprejemanje odločitev za uveljavljanje določenih vidikov tega sporazuma.

4. Skupni odbor sprejema odločitve soglasno. Sprejme svoj poslovnik. Lahko ustanavlja pododbore in delovne skupine za obravnavo določenih vprašanj.

5. Skupni odbor se običajno sestaja enkrat letno, in sicer izmenično v Uniji in na Novi Zelandiji, razen če se pogodbenici odločita drugače. Na zahtevo ene od pogodbenic se organizirajo posebni sestanki skupnega odbora. Skupnemu odboru sopedredujeta obe strani. Običajno se sestane na ravni visokih uradnikov.

ČLEN 54

Načini izvajanja in reševanja sporov

1. Pogodbenici sprejmeta vse splošne ali posebne ukrepe za izpolnjevanje svojih obveznosti iz tega sporazuma.
2. Brez poseganja v postopek in odstavkov 3 do 8 tega člena se vsi spori v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma rešujejo izključno s posvetovanji med pogodbenicama v okviru skupnega odbora. Pogodbenici relevantne informacije, ki so potrebne za podrobno proučitev zadeve, predstavita skupnemu odboru, da bi ta razrešil spor.
3. Ob ponovni potrditvi močne skupne zavezanosti človekovim pravicam in neširjenju orožja pogodbenici soglašata, da bo pogodbenica, ki meni, da je druga pogodbenica posebej resno in znatno prekršila katero koli od obveznosti, ki so v členih 2(1) in 8(1) navedene kot bistvene določbe, kar pomeni grožnjo mednarodnemu miru in varnosti ter zahteva takojšnje ukrepanje, drugo pogodbenico takoj uradno obvestila o tem in o ustreznih ukrepih, ki jih namerava sprejeti v skladu s tem sporazumom. Pogodbenica, ki sporoči kršitev, obvesti skupni odbor, da so nujno potrebna posvetovanja o zadevi.
4. Poleg tega je lahko posebej resna in znatna kršitev bistvenih določb podlaga za ustrezne ukrepe znotraj skupnega institucionalnega okvira iz člena 52(1).

5. Skupni odbor predstavlja forum za dialog in pogodbenici storita vse v svoji moči, da najdeta sporazumno rešitev v malo verjetnem primeru, da nastanejo razmere iz odstavka 3. Če skupni odbor v 15 dneh od začetka posvetovanj in najpozneje 30 dni od datuma uradnega obvestila iz odstavka 3 ne najde rešitve, ki bi bila sprejemljiva za obe strani, se zadeva predloži v posvetovanja na ministrski ravni, ki potekajo nadaljnjih 15 dni.

6. Če v 15 dneh od začetka posvetovanj na ministrski ravni ni rešitve, ki bi bila sprejemljiva za obe strani, in najpozneje 45 dni od datuma obvestila se lahko pogodbenica, ki sporoči kršitev, odloči, da bo sprejela ustrezne ukrepe, priglašene v skladu z odstavkom 3. V Uniji se odločitev o začasni prekinitvi uporabe Sporazuma sprejme soglasno. Na Novi Zelandiji sprejme odločitev o začasni prekinitvi uporabe Sporazuma vlada v skladu z zakoni in drugimi predpisi Nove Zelandije.

7. Za namene tega člena „ustrezni ukrepi“ pomenijo delno začasno prekinitev uporabe Sporazuma, popolno začasno prekinitev uporabe ali odpoved tega sporazuma ali po možnosti drugega posebnega sporazuma, ki predstavlja del skupnega institucionalnega okvira iz člena 52(1), v skladu z relevantnimi določbami takega sporazuma. Ustrezni ukrepi, ki jih sprejme pogodbenica za delno začasno prekinitev uporabe tega sporazuma, se uporabljajo samo za določbe iz naslovov I do VIII. Pri izbiri ustreznih ukrepov je treba dati prednost ukrepom, ki najmanj vplivajo na odnose med pogodbenicama. Ti ukrepi, za katere se uporablja člen 52(2), so sorazmerni s kršitvijo obveznosti iz tega sporazuma in so skladni z mednarodnim pravom.

8. Pogodbenici redno spremljata razvoj razmer, ki so privedle do ukrepov iz tega člena. Pogodbenica, ki sprejme ustrezne ukrepe, jih umakne takoj, ko je to utemeljeno, v vsakem primeru pa takoj, ko okoliščine, ki so privedle do njihove uporabe, ne obstajajo več.

NASLOV X

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 55

Oprelitev pojmov

V tem sporazumu izraz „pogodbenici“ pomeni Unijo ali njene države članice oziroma Unijo in njene države članice v skladu z njihovimi pooblastili na eni strani ter Novo Zelandijo na drugi strani.

ČLEN 56

Razkritje informacij

1. Nobena določba tega sporazuma ne vpliva na nacionalne zakone in druge predpise ali pravne akte Unije o dostopu javnosti do uradnih dokumentov.

2. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga v smislu, da bi morala katera od pogodbenic predložiti informacije, za razkritje katerih meni, da je v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi.

ČLEN 57

Sprememba

Ta sporazum se lahko spremeni s pisnim dogovorom med pogodbenicama. Take spremembe začnejo veljati na datum ali datume, o katerih se dogovorita pogodbenici.

ČLEN 58

Začetek veljavnosti, trajanje in obveščanje

1. Ta sporazum začne veljati trideseti dan po datumu, ko se pogodbenici medsebojno uradno obvestita, da so končani pravni postopki, potrebni v ta namen.
2. Ne glede na odstavek 1 lahko Nova Zelandija in Unija do začetka veljavnosti tega sporazuma začasno uporabljata njegove določbe, ki jih določita skupaj. Taka začasna uporaba se začne na trideseti dan po datumu, ko sta se Nova Zelandija in Unija medsebojno uradno obvestili, da so končani notranji postopki, potrebni za tako začasno uporabo.

3. Ta sporazum velja za nedoločen čas. Katera koli od pogodbenic lahko v pisni obliki uradno obvesti drugo pogodbenico o svojem namenu, da bo odpovedala ta sporazum. Odpoved začne veljati šest mesecev po datumu uradnega obvestila.

4. Uradna obvestila v skladu s tem členom se pošljejo generalnemu sekretariatu Sveta Evropske unije oziroma Ministrstvu za zunanje zadeve in trgovino Nove Zelandije.

ČLEN 59

Območje uporabe

Ta sporazum se uporablja na eni strani na ozemljih, na katerih se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, ter v skladu s pogoji iz teh pogodb, ter na drugi strani na ozemlju Nove Zelandije brez Tokelaua.

ČLEN 60

Verodostojna besedila

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno. V primeru neskladnosti med jezikovnimi različicami tega sporazuma pogodbenici zadevo predložita v presojo skupnemu odboru.